

...успішних і приватних плателі і побільшити участь у
...додаток, крім того хоче ввести державний «асекураційний
...або, а тому всі асекураційні компанії у Франції, які
...ують асекурації закордонно (тобто забезпечувати асекурації
...або за кордоном і в інших країнах), а саме:

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Published weekly, except on Sundays and holidays,
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 21, 1925.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.	ПЕРИОДИКА
One year \$ 7.00	На рік \$ 7.00
Six months 3.75	На пів року 3.75
Three months 2.00	На три місяці 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Україні та в Нью-Йорку:
One year \$10.00	На рік \$10.00
Six months 5.00	На пів року 5.00
Three months 2.75	На три місяці 2.75

All money orders payable to the order of Liberty.

For advertising rates see the following.

Telephone "СВОБОДА": 498 Montgomery, Te. V. H. Conza: 1838-Montgomery.
P. O. Box 1000, Jersey City, N. J.
Address: "СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НА УКРАЇНІ.

Страшні вісті йдуть з України — без кінця, без краю... Я розумію тих, хто стужився в морі такій звістці: за чимсь там, септим, стужився до розумку і ладен поняти віри найбезсмертнішій брехні з того світу, аби вона, та брехня, виблизилася, нехай фальшивим, нехай вигаданим з певними цілями, аби сявном. Нехай же такий, прагнучий того сявну, за згаданої сонячної країни, поїмте віри його, що ми, кореспонденти зі Старого Світу, може так само, коли не глибоше, ба стіймо ближче, стужився за тим самим; що ми так само жадливо ловимо найменшій проблоти того сявну завітати і ладні часом будини вогник з болшевицької української роздумати в сонце, аби лише вибити на спаржене серце що краплину той цілющої оливи, що діє чарні, підтримуючи нашу віру в коначну перемогу правди-справедливості.

Але перемоги правди-істини нікому ніхто не в силі. Україна стоїть, плаче, кат люте... І що-ж ми можемо подати радисного, вітшого свого далеких землякам, крім сльіз і крові нашої далекої Батьківщини? Ажже із сльіз і крові тільки в візях поетів родилися квіти, а в дійсній життю — лише гнів і зневажливість, коли не сама смерть.

На Україні, — заявляє голова українського Союзнарму Чубарь ("Комуніст", 12.IV.) — мається близько 5,000,000 душ населення, що терпить від "недорозум" (так, за царським урядом, болшевицький звержневий). Із цих нещасних, нуждалається в хлібі" (себ-то голодуєть) близько 2,000,000 селянського населення. Частина цієї маси почала голодувати ще з грудня минулого року, а потім, місяць за місяцем, кількість голодуючих усе збільшувалася. Найбільша нужда сама тепер.

Нехай дарують нам ті з читачів, що прагнуть проминістких вістей з України, за яку темну, як осінина ніч, звістку, але вона правдива, і не наша провинна, що болшевицька термала ось усе шестий рік навіть на соняшній Україні нічого не може зробити, крім жаху й гітми. Така вже природа всякої термари. А що істині правдиві і не виснажені з "благорадійської" контр-революційної палачи, про се свідчать імя такого авторитету, як сам голова Союзнарму. Коли він і збрехав трохи, то хіба в другий кіл, себ-то зменшивши справжню кількість голодуючих, бо-ж не в інтересі рад-ладу згадати фарби. Отже коли вже такі свесвітні брехуни, шхарі й душогуби, як болшевицькі комісари, МУСЯТЬ признаватися у наслідках свого панування, то значить їхню перебірку всякі людські межі.

Простеживши за харизованою заявою далі, побачимо, що так воно й є. "Статистичні дані", — каже Чубарь, — показують, що між голодуючими ДІТЕЙ до 12 літ нараховується БЛИЗЬКО 1,000,000 ДУШ. Чи се не жах, чи се не безодня мук людських!.. Ви уявляйте, читачу, що за нове українське голодне вкросте (як що виросте, а не умре з голоду!) в умовах голоду; хороб та комуністичної розпусті й харизматів? От що значить, коли "Україну злі люди приспівати, лукаві, і в огні її одраковано збудувати" Столітніми ахмаса Москва приспівати Вавоу-Сиротину, потім, запаливши вогонь революції, щоб збудувати її царством свободи, знов кинула в безодню не-людських страждань.

Але вернімося до голодних. Ось маємо світку йлюстрацію до загальних фраз Чубаря: "Одеський губискомис телеграфує в Москву й Харків про погіршення продовольчого питання в губернії. 60% СЕЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НЕ МАЮТЬ НАВІТЬ ПОЛОВИНИ Й ЖОЛУДІВ. ГОДУЮТЬСЯ БРУНКАМИ, КОРОЮ, ВАРЕНОМ МАКУХОЮ, що СПРИЧИНЮЮТЬСЯ ДО ШЛУНКОВИХ ХОРОБ. ЗАРЕГІСТРОВАНО В ПОВІТКАХ КІЛЬКА ТИСЯЧ СЕЛЯН, ОПУХЛИХ З ГОЛОДУ, І 28 ВПАДКІВ ГОЛОДНОЇ СМЕРТІ ДОРОСЛИХ ВІД ВИСНАЖЕННЯ ЗА ДРУГУ ПОЛОВИНУ БЕРЕЗНЯ. Роздає для засну масині в болягої ровості було зідено."

Тяжко читати такі вісті про чужих нам людей! Коли-ж вони надходять з України, то кров холоде в жилах; туди паче, що се вже кілька років під яра. А що-ж робити, ставши, лицем до селян, робітничого-селянської влади? Як вони рятують своїх дітей від голодної смерті?

Сам Чубарь признає, що "допомога населенню" робиться за неоплатний розмір. Засилання було до поміччів "про-мислових організацій", але, — по-перше, як тепер в Союзній про-мисловій організації, а по-друге — яка вже та допомога го-лодуючим від того, хто сам нічого не має! Від збору-ж пожертв на голодуючих уряд відмовився, бо се було-б додатковим по-датком і в загальній сумі не дало-б значних наслідків. Отже виключити, нехай собі мруть, бо зборять з того-ж так населен-ня гроші потрібні на свесвітню революцію (сильні диями пові-домляюся, що совітський уряд передав до диспінції голови Комітету, Жиди Терпша Абрамбави, нових 27 млі. рубл., на утворення вівбул, подібних до софійського, на за-козоти в Чехословаччині, в Англії, Франції й по всьому світу).

Користуючись при одній загально-європейській ситуації болшевицької звірості.

Відносини в большеві в пляни москвських монархістів.

Справа большевицкому — це все се питання, котрим займає-ся цілий світ. — Через шасиль-ний для них зобі обставин і че-рез свою кровожадну беззакон-ність болшевицький "запанува-ні над величезною державою, ко-тру назвали вправді Союзом соціалістичних радянських ре-публик, але котра є собі влас-тиво старою Росією, під новою назвою, і вправді не під одним царем але під кількома та без-тоту навіть свободи, що була за-царя по впровадженню в жите-думи (парламенту).

Чи треба було болшевицько-ї революції, чи не вистарало-вже той загальної, що відбула-ся 8 місяців скорше в марті 1917 року? Болшевицький устроїли свою революцію тоді, коли при ви-борах до "конституційного збо-ру" в осени 1917 р. они про-вадили в другі партії узаєд-на більшість. В культурних краях партії, що програють ви-бори не беруться зарад до бун-ту та проливу крові, але вишу-кують передовісї причини, че-рез які вони провалилися, скрі-плюють свою організацію, по-більшують агітацію та в той спосіб промовоють собі доро-гу до побди при найближній нагоді.

І коли минушого року партія робітничая (лефбор) у Англії програла виборчу кам-панію то її на думку не прий-шло устроїти зарад з ніксті ре-волюції, при допомозі проливу крові захопити на ново — уже диктаторську владу — в свої руки.

Але болшевицками а особливо їх провідниками, що живучи на еміграції десятиами літ були далекі від дійсності життя ро-сарада убулорозу що вони серед того народа анафале-ти, серед народа в яких 95 процентів хліборобського жит-тя під оглядом економічним ціл-ком зашаноного перевернуть в жите ввісілі соціалістичні теорії, до яких вони додумалися.

Місто користати з заведено-го власне республіканського у-строю і при помочі свободи преси та зборів ширити свої думки — вони взяли за іншу методу: вони розігнали при помочі збудованого війська "Конституційний Збір", розіг-нали або увязали міністрів та проголосили "диктатуру про-летаріату" — виходячи з того зарозумілого становища, що то лиш вони є покликані і зумі-ють усунути всі боги і неправди царської та завести правдиве царство свободи, рівності та суспільної правди.

Вони забули, що коли би на-віть шанувати на становищі со-ціалізму то пресі у Росії ще і-нші соціалістичні партії, котрі на-вля більше але і не менше пра-вають до впровадження со-ціального реформ чи навіть до переправдження соціально-революції, як вони.

Та болшевицького цього не хоті-ли і не хотять признати, але з неможливім роком завітати їм не-ресидують власне другі соці-алістичні партії і то не лиш со-ціалістичні демократи (меншові-ки) та соціалістичні революці-онери (есери) але навіть і укра-їнська партія "Свобода", котра і-нколи відвалялася заявляти націоналізм.

Дуже мітко характеризував болшевицький Др. Масарик пре-зидент чесько-словацької ре-публики, що власне недавно скінчив 75 років свого пра-вотного та повного заслуг жит-тя. Ось як він висказує про них: "Теперішній совітський ре-жим у Росії є диктатурою, але не є диктатурою пролетаріату згідно з наукою Маркса, але диктатурою провідників ма-лої політичної партії".

Болшевицький диктатура

Допиє.

НЮ ЙОРК.

Заходи комо виставлення ново-го величшого Народного Дому.

Дня 3. мая с. р. в галі Українського Народного Дому в Нью Йорку відбулося віне в справі будови нового Українського Народного Дому. На ві-ч-привіло більше пів тис-яч душ людей, які виявили за-цікавленість справою Народно-го Дому, цілком визначили не-обхідність його будовання. Ві-ч-ч проводила голова коопера-тив Українського Народного Дому П. В. Лазути, при секре-тарі п. І. Добрянському і п. п. директорів Народного Дому М. Гула, П. Петрів і Г. Гузар.

Перший референт, котрим був Олександр Ревюк, зверну-в увагу вивечкам, що подібні ві-ча для будови народних домів відбуваються тепер в неодиій українській колонії в Амери-ці. Видно з того, що вся укра-їнська імміграція відчуває по-требу таких народних домів.

Потреба виринула не з чо-го нічого, а з теперішнього по-ложення української імміграції. На-вч-а зокладилася з одного бо-ку тимчасовий упадок визвольної боротьби за українську держа-ву, та замкнені імміграції до Злучених Держав. Заняття у-країнської землі ворогами на-ших громадян змусило іммі-грацію охоту вертатися на рі-дну землю, і замкнені іммі-грації дало до пізнання укра-їнським іммігрантам, що вони му-сять власними силами дотеп-рляти іммігрантів ратувати їм-Гравію перед заплемом нашо-го національного духа та допо-мощі імміграції для визвольних за-мислів нашої держави. Наслі-док маси переконання є ожив-лені на всіх полях народного жит-тя, що проявляється по-зідним часам на імміграції, се зацікавленість школами, те-атрами, газетами, заимого-вими організаціями. Рівноча-сно в цих українських громадах почина розуміти, що без о-крема народного життя в кожній місцевості, де малим приміщення й віча й збори ор-ганізовані, школа й театр, о-живлені народного життя неможливі.

Тому, Американ-ська імміграція береється геро-вко до будови народних до-мів. Українська імміграція в А-меричі тепер розбірає своє по-ложення і тому акція будо-ви народних домів заслуговує на перше все громадянства.

Другий виступав п. І. Добрянський з фактичним звітом про фінансовий стан теперіш-нього Народного Дому і дав короткий огляд минулої трох-річної роботи кооперації У-країнського Народного Дому, який взяв заряд теперішнього Дому від Української Народно-ї Громади.

Кооператива переняла Український Народний Дім з та-кими боргами:

Мортелі 43,500.00
Позички на потім 28,366.01
Позички на борж 13,350.00
Невиплачені відсотки по всім позичкам 4,168.82
Невиплачені витрати Грома-ди на затігнення грошово-го мортелю 2,152.45

Разом \$94,191.28

По трох літах зарядження До-му кооперативом фінансовий стан його такий:

Мортелі 39,550.00
Невиплачені відсотки по всім позичкам 4,095.36
Залишок на борж 1,000.00
Залишок на галі та інші 1,000.00

Разом \$27,656.02

Таким чином зменшення за-гального боргу Народного До-му є в сумі 11,435.26 доларів. Крім того кооператив за той час зорганізував свого капі-талу 20,200.71 доларів, випла-тивши рівночасно 22,795.96 до-ларів по потім і бондів, ро-біючи виплати в першу чергу на виплату бондів.

позовоту їхніх позичок, не звертаючи уваги на те, як се могло пошкодити істествуван-ню самого Народного Дому. Ви-плативши ці гроші, коопера-тив заспокоїв тим нездоволе-ні одиниці, що дали можливість спокійніше провадити працю в Українській Народній Дім. Пова чини виплатили коопе-ративі зібраних в \$3,958.00 до-ларів позички по мортеліжам. Інші суми зменшення боргу У-країнського Народного Дому віддали за аще наведених зві-тів.

Загальний прихід Дому від експлуатації його, за три роки внісши 47,496.02 доларів всім витрат, як: аскурації, адмі-ністрації, опал, світла, вода, ремонту та інші. Внісши 24,721.32 доларів. Крім того саві проценти по мортеліжам, бон-дам та позичкам на потім ви-платили в сумі 11,339.44 до-ларів. Остання сума, аби коопе-ратив мав в своїх руках Дім, відбуваються тепер в неодиій українській колонії в Амери-ці. Видно з того, що вся укра-їнська імміграція відчуває по-требу таких народних домів.

Потреба виринула не з чо-го нічого, а з теперішнього по-ложення української імміграції. На-вч-а зокладилася з одного бо-ку тимчасовий упадок визвольної боротьби за українську держа-ву, та замкнені імміграції до Злучених Держав. Заняття у-країнської землі ворогами на-ших громадян змусило іммі-грацію охоту вертатися на рі-дну землю, і замкнені іммі-грації дало до пізнання укра-їнським іммігрантам, що вони му-сять власними силами дотеп-рляти іммігрантів ратувати їм-Гравію перед заплемом нашо-го національного духа та допо-мощі імміграції для визвольних за-мислів нашої держави. Наслі-док маси переконання є ожив-лені на всіх полях народного жит-тя, що проявляється по-зідним часам на імміграції, се зацікавленість школами, те-атрами, газетами, заимого-вими організаціями. Рівноча-сно в цих українських громадах почина розуміти, що без о-крема народного життя в кожній місцевості, де малим приміщення й віча й збори ор-ганізовані, школа й театр, о-живлені народного життя неможливі.

Тому, Американ-ська імміграція береється геро-вко до будови народних до-мів. Українська імміграція в А-меричі тепер розбірає своє по-ложення і тому акція будо-ви народних домів заслуговує на перше все громадянства.

Другий виступав п. І. Добрянський з фактичним звітом про фінансовий стан теперіш-нього Народного Дому і дав короткий огляд минулої трох-річної роботи кооперації У-країнського Народного Дому, який взяв заряд теперішнього Дому від Української Народно-ї Громади.

Кооператива переняла Український Народний Дім з та-кими боргами:

Мортелі 43,500.00
Позички на потім 28,366.01
Позички на борж 13,350.00
Невиплачені відсотки по всім позичкам 4,168.82
Невиплачені витрати Грома-ди на затігнення грошово-го мортелю 2,152.45

Разом \$94,191.28

По трох літах зарядження До-му кооперативом фінансовий стан його такий:

Мортелі 39,550.00
Невиплачені відсотки по всім позичкам 4,095.36
Залишок на борж 1,000.00
Залишок на галі та інші 1,000.00

Разом \$27,656.02

Таким чином зменшення за-гального боргу Народного До-му є в сумі 11,435.26 доларів. Крім того кооператив за той час зорганізував свого капі-талу 20,200.71 доларів, випла-тивши рівночасно 22,795.96 до-ларів по потім і бондів, ро-біючи виплати в першу чергу на виплату бондів.

Потім свесвітній збірвав трохи наворотами на писанку, на-помилюючи людей і робірок. Тепер ми чекаємо, куди ті гроші пішли і де будуть ті жертви оголошені. Памятайте, що Ви повинні їх одержати!

Крім того маю до вас запит. мені анні в краю гроші і хочуть віддати. Скажіть мені, як то зробити, щоб ті гроші перенеслися на Рішну Шмолу, або іншадля, нехай мають па-мятку від мене.

При тій нагоді перенесли се \$5 на Рішну Шмолу. Жерт-вував по \$1: Анті Кукуні, Анрія Борік, Павло Білозор, Григорій Білозор і Григорій Леуш.

Не було ніякого більше збирати, бо вже всі зложили на писанку. Думаю собі, що краще то зібрати як ніколи.

Красно се здорово та остало з глибоким вдячностім

